

TEJ TERMÉKTANÁCS

TAGI TÁJÉKOZTATÓ

Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács hírlevele

2012. I. negyedév

1115 Budapest, Bartók Béla út 152/c. • Telefon: 06-1-203-14-50 • Fax: 06-1-203-14-77 • E-mail: tejtermek@tejtermek.hu • www.tejtermek.hu

A TEJ TERMÉKPÁLYA NYERSTEJ ALAPÁR PROGNÓZISA

A Tej Terméktanács Elnöksége 2011 augusztusában elfogadta a Terméktanács rövid, illetve középtávú szakmai programját, melyben kiemelt feladatként szerepelt „a piaci fejlemények és piaci mutatók változásán alapuló ármechanizmus kialakítása”.

A Küldött Közgyűlés 2011 novemberében fogadta el azt az új Alapszabályt, melyben a Terméktanács működési céljait – többek között – az alábbiak szerint határozza meg:

- alakuljon ki és fenntartható legyen a hazai tejpiaci folyamatokat reprezentáló piaci kapcsolatok viszonyrendszerének szabályozottsága,
- a szélsőséges piaci helyzetek, érdekkonfliktusok megelőzhetőek, illetve kezelhetőek legyenek,
- a tej termékpályán a termelők, feldolgozók, kereskedők és fogyasztók közötti, a közös érdekek mentén történő konszenzus megteremthető legyen,
- a tejágazat piaci szereplői rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel (különösen információkkal, adatokkal és előrejelzésekkel), amelyek szükségesek a gazdasági tevékenység tervezhetőbbé tételéhez, valamint az eredményes működéshez.

Fentiek figyelembe vételével az Elnökség 2011 decemberében úgy döntött, hogy indokoltnak és a piaci egyensúly fenntartását elősegítő, hasznos információnak tartja a piacelemzés révén tett, egy évre előre mutató nyerstej felvásárlási ár prognózisának közzétételét. A prognózis eredményét az Elnökség alkalmazni ajánlja a piaci szereplőknek. Az alkalmazásra vonatkozó ajánlathoz az Elnökség megfogalmazta a javasolt szerződéses szövegezést és az alkalmazás módját. Az alkalmazás módjára vonatkozóan az Elnökség javasolta elfogadni és a szerződésekbe belefoglalni, hogy a tejágazat szereplői úgy alakítják a nyerstej felvásárlás elszámoló árát, hogy az éves átlagos viszonylatban az Elnökség által közzétett javasolt alapártól a szerződésekben legfeljebb + 2,5 %-kal térnek el az évközi piaci változások függvényében.

A Tej Terméktanács Árbizottsága negyedévente felülvizsgálja az éves alapár-előrejelzés realitását a piaci viszo-

nyok függvényében, és amennyiben szükséges javaslatot tesz a módosításra.

Az Elnökség, az alapárral kapcsolatos piacelemzése alapján az agrárpiaci rendtartásról szóló 2003. évi XVI. sz. törvény szerinti Önszabályzó (Szakmaközi) Megállapodásban közzéteszi a következő kvótaévre szóló előrejelzését a nyerstej alapárára vonatkozóan, és egy meghatározott szerződéses normaszöveget ajánl a szerződéskötések megkönnyítésére.

Az Elnökség által elfogadott Megállapodás nyílt és önkéntes. Ahhoz minden piaci szereplő saját döntése alapján csatlakozhat.

A Megállapodáshoz írásbeli nyilatkozat útján lehet csatlakozni, melyet a Terméktanács címére, aláírva kérünk megküldeni.

Az Elnökség döntése értelmében a 2012/2013 kvótaévre előrejelzett árcentrum az extra minőségi osztályú tej alapárára vonatkozóan 86 Ft/kg.

Az Elnökség döntése értelmében a 2012/2013 kvótaévre előrejelzett árcentrum alkalmazását szerződéses minta szerint ajánlja a Terméktanács.

A Tej Terméktanács bíz abban, hogy egy megalapozott, szakmailag helyes módszertannal kiszámított előrejelzés közzététele támpontot adhat a piaci szereplőknek, javítja a piac átláthatóságát és kiszámíthatóságát, továbbá hozzájárul a stabilabb szerződéses viszonyok kialakulásához.

A Megállapodás alapvető célja, hogy a tejpiacon elkerülhető, vagy legalábbis jelentős mértékben tompítható legyen a gyors és meredek árváltozások által gerjesztett piaci zavar és pánik, amely további hektikus áralakulással a termelés csökkenéséhez, átlakivágásokhoz, telepek felszámolásához és munkahelyek csökkenéséhez vezethet.

ISTVÁNFALVI MIKLÓS
elnök

TEJ TERMÉKTANÁCS

TAGI TÁJÉKOZTATÓ

KÖZLEMÉNY

1. A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Elnökségének termelői és feldolgozói képviselői a kiszámítható piaci viszonyok kialakulása érdekében – az Agrárpiaci rendtartásról szóló 2003. évi XVI. törvény 10. §-a (1) és (2) bekezdéseinek előírásait betartva – Önszabályzó (Szakmaközi) Megállapodást kötött arról, hogy a 2012. április 1. napjától 2013. március 31. napjáig tartó kvótaévre az alapár éves átlagára vonatkozó prognózist közzéteszi és azt a piaci szereplők figyelmébe ajánlja.
2. Az alapár 2012/2013 kvótaévre vonatkozó éves átlagát, + 2,5%-os eltérési sáv alkalmazásával 86 Ft/kg összegben prognosztizáljuk. Az Elnökség a prognózist a kvótaév során negyedévente felülvizsgálja, és indokolt esetben módosíthatja.
3. Azon termelők és feldolgozók részére, akik ezen előrejelzés figyelembe vételével kívánják megkötni (illetve módosítani érvényes) szerződéseiket, azokban az alábbi szövegrész alkalmazását ajánljuk:

„A Felek a nyerstej felvásárlási ára tekintetében – alapárként – kölcsönösen elfogadják a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács adott kvótaévre vonatkozó, Szakmaközi Megállapodásként közzétett prognózist.”

A Felek a fent hivatkozott prognózis alapján – figyelembe véve a Szakmaközi Megállapodásnak a prognózistól legfeljebb + 2,5%-os eltérési sáv alkalmazására vonatkozó ajánlását – az alapár mértékét 20.../20... kvótaévre éves átlagban és havi elszámolásban egyaránt ... Ft/kg-ban állapítják meg.

Az alapár a 3,6 m/m% zsírtartalmú és 3,25 m/m% fehérjetartalmú, extra minőségi kategóriába sorolt nyerstejre vonatkozik.

Az alapár nem vonatkozik a külön megegyezés tárgyát képező beltartalmi, mennyiségi és egyéb, a Felek között létrejött megállapodás alapján meghatározott felárra és levonásra.”

4. Azoknak a terméktanácsi tagoknak, továbbá más tejpiaci szereplőknek, akik a Megállapodáshoz csatlakozni kívánnak, az alábbi tartalmú írásos nyilatkozatot kell a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Titkárságához eljuttatniuk, mely a Szakmaközi Megállapodáshoz kerül csatolásra, annak részét képezi.

Nyilatkozat

Alulírott ....., mint a tej termékpálya termelő/feldolgozó/felvásárló/termelői csoport/kereskedő* szereplője nyilatkozom, hogy csatlakozom a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács által megkötött Önszabályzó (Szakmaközi) Megállapodásához és szerződéses kapcsolataimban – üzletfelem egyező akarata esetén – a közzétett árprognózist az ajánlott szerződéses minta szerint alkalmazom.

Kelt, 2012. ....

.....
aláírás

*A megfelelő rész aláhúzendó

5. A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács a megállapodáshoz csatlakozó piaci szereplők névsorát a www.tejtermek.hu honlapján közzéteszi.

TEJ TERMÉKTANÁCS

TAGI TÁJÉKOZTATÓ

SZERVEZETI HÍREK

REGIONÁLIS TAGGYÜLÉSEK

A Tej Terméktanács a tavalyi évhez hasonlóan idén is Regionális Taggyűléseket szervez a tagok véleményének és javaslatainak jobb megismerése, valamint a tagok megfelelőbb tájékoztatása érdekében. A Taggyűlések keretében tájékoztatást kívánunk adni a Terméktanács szervezeti híreiről, valamint a tejágazatot érintő aktualitásokról, támogatáspolitikáról. A Regionális Taggyűlések alapvetően szakmai, konzultatív, fórum jellegű rendezvények, melyeket évente legalább kétszer megszervezünk.

A Regionális Taggyűlések időpontjai és helyszínei az alábbiak:

- 2012. április 12. 11.00 óra: Nagykőrös, Téglagyári út 2/a (Pintér Étterem)
- 2012. április 16. 11.00 óra: Karcag, Bajcsy-Zsilinszky u. 4. (Nimród Bioszálloda)
- 2012. április 19. 11.00 óra: Mihályi, Rába tér (Kultúrház)
- 2012. május 3. 11.00 óra: Kaposvár, Izzó u. 9. (a Fino-Food Tejfeldolgozó üzeme)
- 2012. május 7. 11.00 óra: Encs, Bem József u. 5. (az Agrár-Center Zrt. székháza)

A Regionális Taggyűlésekre szóló meghívókat tagjaink 2012. április első hetében kapják kézhez.

STATISZTIKAI ADATGYŰJTÉS

Az Elnökség a 2012. február 9-i ülésén a **14/2012. (02.09.) sz. határozatában** jóváhagyta a Tej Terméktanács új statisztikai adatgyűjtési rendszerére vonatkozó javaslatot. Szervezetünk 2000-ben vezette be a ma is alkalmazott kibővített statisztikai adatgyűjtést, amelyben – árumérleg formában – az alapanyag és a késztermék forgalom mellett – többek között – a ráfordított alapanyag (folyadék, zsír) mennyiségét is jelenteni kellett. Ez a kiterjedt adatgyűjtés jelentős terhet jelentett az adatszolgáltató feldolgozók számára.

Az új Alapszabály elfogadása és az abból származó feladatok egy piacszemléletű adatbázis kialakítását tették szükségessé. Az új adatgyűjtési rendszerben jelentősen lecsökkentettük a bekért adatok mennyiségét, a szűkített adatkör piaci folyamatainak változásaira koncentrálnak. A jelenlegi számlázási rendszerhez (tagdíj alap) szükséges adatok továbbra is rendelkezésre állnak.

Az új rendszer működtetése csak software-jellegű infor-

matikai fejlesztést igényel. A változtatással informatikai alapúvá és automatikussá válik a rendszer, ezáltal pontosabb és a Tej Terméktanács tevékenységét jobban segítő lekérdezések feltételei is megteremtődhetnek.

A TEJ TERMÉKTANÁCS KOMMUNIKÁCIÓS ÉS MARKETING TERVE

Az Elnökség a **23/2012. (03.01.) sz. határozatával** elfogadta a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Kommunikációs és Marketing Tervét.

A Terv – nevéből adódóan – két részből tevődik össze, tartalmazza egyrészt a Tej Terméktanács kommunikációs stratégiáját, másrészt bemutatja annak közösségi marketing tevékenységét.

A **kommunikációs stratégiában** kerülnek rögzítésre a kommunikációs célok és kapcsolódó alapelvek, valamint leírásra a célok eléréséhez szükséges kommunikációs rendszer meglévő és kialakítandó elemei. A stratégia alapvető célja, hogy a Tej Terméktanács számára megadja a kommunikációs tevékenység sikeres és hatékony ellátásához szükséges általános szabályokat és kereteket, melyek magukban foglalják a folyamatos, integrált, tudatosan tervezett kommunikáció feltételeinek biztosítását és megvalósítását.

A Tej Terméktanács **közösségi marketing tevékenységének** alapvető koncepciója, hogy a marketing ne termékekről, hanem üzenetekről szóljon, melyek széles társadalmi kör számára érthetőek, és vitathatatlan tartalmúak kell, hogy legyenek. Alapvető célja a fogyasztókat több, gyakoribb és főleg tudatosabb hazai tej- és tejtermék fogyasztásra ösztönözni racionális és emocionális üzenetekkel, ezáltal a fogyasztói tudat befolyásolása.

A közösségi marketing tevékenység két szálon futna, egyrészt hiteles, megkérdőjelezhetetlen tekintélyű, a társadalom széles rétegének szimpátiáját bíró emberek bevonásával tejivásra ösztönzés, másrészt a túró, mint kiváló minőségű, ugyanakkor „volumen-hordozó” hungarikum termék népszerűsítése, építve arra, hogy az igazi, hagyományos rögzös túró a világon szinte egyedül állóan csak az elismert magyar konyha számos ételének fontos alapanyaga.

A TEJ TERMÉKTANÁCS LEVELE DR. FAZEKAS SÁNDOR VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTER RÉSZÉRE

2011. decemberében levélben fordult a Tej Terméktanács dr. Fazekas Sándor Miniszter úrhoz, kérve annak lehetőségét, hogy a tejágazat egyensúlyi helyzetét stabilizáló javaslatainkat részleteiben a Minisztérium vezetése

TEJ TERMÉKTANÁCS

TAGI TÁJÉKOZTATÓ

elé tárhassuk és érdemi tárgyalásokat folytathassunk azok megvalósításáról.

Javasataink az alábbi területekre vonatkoztak:

- A diszkriminatív kiskereskedelmi árképzést tisztességtelen forgalmazói magatartássá minősítő törvénymódosítás.
- A 2012. évi nyerstej felvásárlási alapár meghatározásról szóló terméktanácsi önszabályozó megállapodás ágazati érvényesíthetőségéhez szükséges rendeletalkotás.
- Az EU előírásoknál szigorúbb tejmintha-vizsgálati rendszer felülvizsgálata és az indokolatlan terhek csökkentése.
- Az Együttműködési Szándéknyilatkozatban jelzett Stratégiai Megállapodás előkészítése.
- A 2012-es tejmarketing AMC támogatásának összege;
- A tejfeldolgozók által igénybe vehető de-minimis támogatásról szóló 54/2009 (IV. 16.) sz. FVM rendelet újraindítása.
- A rendezett piaci kapcsolatok kialakítása érdekében nyújtott csekély összegű (de-minimis) támogatásról szóló 41/2008 (IV. 03.) FVM rendelet újraindítása.

A TEJ TERMÉKTANÁCS LEVELE DR. FELDMAN ZSOLT HELYETTES ÁLLAMTITKÁR RÉSZÉRE

2011. március 1-jén az Elnökség döntött a 2015. évi kvótakivezetés hatásait kezelő intézkedési tervre vonatkozó javaslatokról, melyről levélben tájékoztattuk Dr. Feldman Zsolt helyettes államtitkár urat.

Az Elnökség határozatban rögzítette, hogy – *a kvótaszabályozás megszűnése utáni időszak piaci hatásainak kezelésére* – kiemelt fontosságúnak tarja a kormányzati és szakmai szinten összehangolt, ütemezett és célirányos felkészülés soron kívüli megkezdését.

A várható piaci zavar során kulcskérdés lesz a piaci szervezettség, a termelési hatékonyság, a belföldi kereslet alakulása. Amennyiben ezeket a problémákat sikeresen kezeljük, akkor jó esély van egy átrendeződött európai tejágazati struktúrában kihasználni a konjunkturális hatásokat a magyar tejágazat számára.

Éppen ezért a szélsőséges hatások mérséklése, a termelési szint fenntartása/növelése érdekében a következő lépéseket tartjuk szükségesnek:

A szervezett piaci viszonyok megerősítése

- Szakmaközi szervezeti kompetenciák bővítésére vonatkozó szabályozási háttér megteremtése, az ágazati önszabályozás lehetőségének kialakítása 2012-től.
- Szabályozási eszközökkel történő ösztönzés a termelői csoportba történő belépésre 2013-tól.
- A közösségi marketingtevékenység megerősítése 2013-tól.

- Piaci jövedelembiztonsági pénzügyi alap kialakítására vonatkozó szabályozási háttér kialakítása 2014-től.

A termeléshez, illetve fejlesztésekhez kötött támogatások

- Beruházási típusú, célzott és elkülönített fejlesztési támogatás a tejfeldolgozói fejlesztésekre, kiemelten az innovatív fejlesztések alkalmazására 2012-2014-ben.
- A tejfeldolgozók által igénybe vehető de-minimis támogatásról szóló 54/2009 (IV. 16.) sz. FVM rendelet újraindítása 2012-ben.
- A rendezett piaci kapcsolatok kialakítása érdekében nyújtott csekély összegű (de-minimis) támogatásról szóló 41/2008 (IV. 03.) FVM rendelet újraindítása 2012-ben;
- Foglalkoztatási típusú adókedvezmény tejfeldolgozást is végző termelői csoportok számára 2013-tól.
- A 2014-től érvényes KAP II. pillérében elkülönítetten jelenjen meg célzott beruházási típusú fejlesztési támogatás a hatékonyságot növelő termelői fejlesztésekre.
- Az ún. szarvasmarha állatjóléti támogatás fenntartása, és emelt mértékkel épüljön be a 2014-től érvényes KAP II. pillérének keretében nyújtható támogatások közé.
- A tejtermelés termeléshez kötött támogatása a jelenlegi ún. „különleges tejtámogatással” megegyező mértékben épüljön be a 2014-től érvényes KAP I. pillérének keretében nyújtható támogatások közé.

A feketegazdaság elleni küzdelem

- A kvótanyilvántartás megszűnése, a „szabad piaci” viszonyok térnyerése az eddig „fehér” ágazatot is „szűr-kítheti”. Az alapanyag átvételre és a nyerstej minősítésre vonatkozó szabályozás újragondolása indokolt 2012-ben.

Egyéb

- A vagyonértékű jogok leírása egyszeri, vagy többéves eredménycsökkentő tétel. A különböző pályázatoknál emiatt hátrány érheti a pályázókat az üzleti tervek elbírálása kapcsán. Ezt a pályázati kiírásoknál korrekciós tételként figyelembe kell venni.
- A 2014-től bevezetésre kerülő támogatások esetében már 2013-ban kezdeményezni kell a notifikációs eljárás elindítását, különösen a termeléshez kötött támogatás esetében.

VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM PÁLYÁZATA

A Tej Terméktanács a Vidékfejlesztési Minisztérium által az agrárágazati és vidékfejlesztési szervezetek működési célú támogatására kiírt pályázatán egy millió Ft támogatást nyert, amely a 2011. évi működési költségekre, kiadásokra használható fel.

TEJPIACI INFORMÁCIÓK

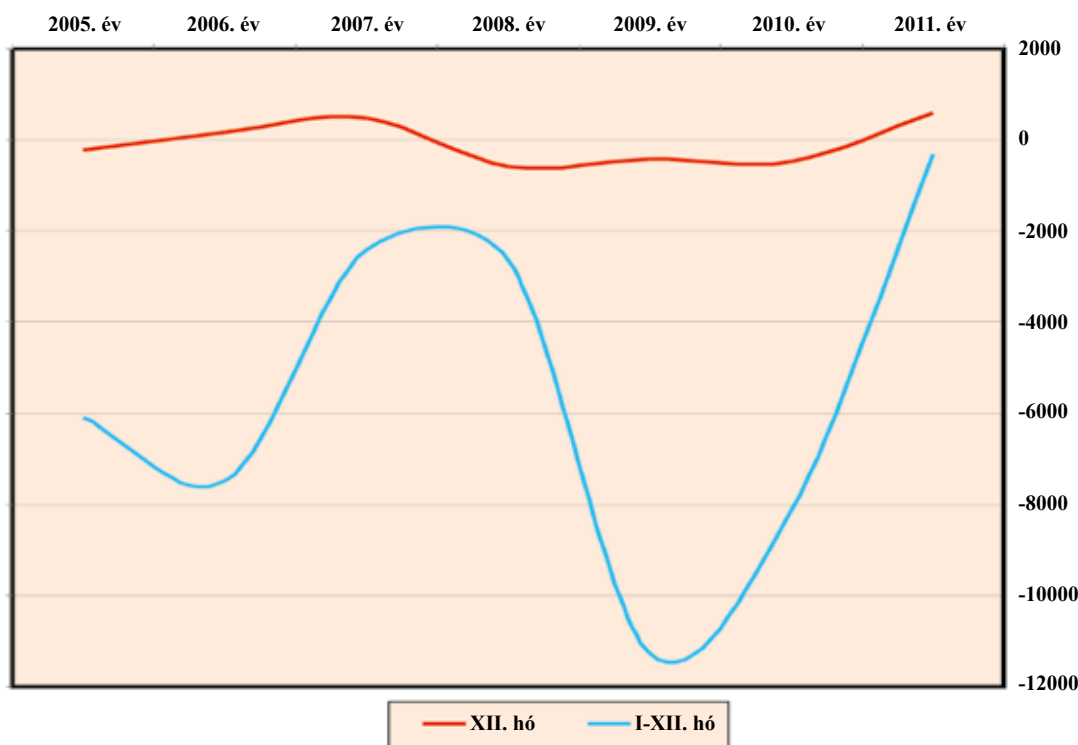
TEJPIACI HELYZETELEMZÉS

Az elmúlt év folyamatai, az azokat jellemző mutatók összességükben a tejágazatban a kereslet-kínálat egyensúlyának relatív jeleit mutatják, ami több összetevőnek köszönhető. Közrejátszik ebben a mezőgazdaságnak – mint ágazatnak – kedvező éve, az európai tejpiac és árák konszolidálódása is.

TERMELÉSI ALAPOK

A tehénlétszám 2011 decemberében 328 ezer darab volt, 6 %-kal több az egy évvel korábbinál (KSH). Az állatlétszám stabilizálódását igazolja az ÁT Kft. adataiból készített diagram is, mely szerint az ellenőrzött állományba beállított, illetve abból kivont tehénlétszám egyenlege a pozitív tartományba került.

A tejtermelésbe beállított és a termelésből kivont tehénlétszám egyenlege

Forrás: ÁT Kft.

A létszámnövekedés a hozamok emelése mellett a termelés bővülésének alapját jelenti.

TERMELÉS, FELVÁSÁRLÁS

A 2011-es évben várhatóan az EU-ban a tej és tejterméktermelés – a teljes tejpor kivételével – minden tejtermék esetében nőtt, a megtermelt nyerstej mennyisége az időszakban 2,1%-kal. A leszállított tej mennyisége 2011. január-december 2010 hasonló időszakához képest, és a kvótaév tekintetében is az EU legtöbb tagállamában emelkedett. Ez alól a kelet-közép-európai régió jelent kivételt, ahol szinte minden tagállamban csökkent a leszállított tej mennyisége. **Magyarországon 2011. január-december időszakban 2,1%-os csökkenés következett be.** A legnagyobb visszaesést Bulgáriában és Görögországban, míg a legnagyobb

növekedést Franciaországban regisztrálták. (Forrás: *circa. europa*) 2011-ben a világ tejtermelése is hasonló ütemben, mintegy 2%-kal növekedett.

A világ és uniós trendtől eltérő hazai helyzetet a Terméktanács statisztika rendszerének adatai is alátámasztják. 2011-ben a felvásárlás az előző évhez képest 8,5%-kal csökkent, a feldolgozásra rendelkezésre álló mennyiség a tavalyinak 90,7%-a volt. Az ütemkülönbség döntően a nyerstej exportjának növekedéséből, illetve importjának csökkenéséből adódott.

A csökkenés az év első felére jellemző, nyártól „stagnálás”, majd növekedés figyelhető meg, melyben már szerepe lehet a fenti létszámváltozásnak is.

TAGI TÁJÉKOZTATÓ

FELDOLGOZÁS, ÉRTÉKESÍTÉS

A feldolgozók alapanyag beszerzésén belül – a korábbi tendenciát követve – növekedett a nem közvetlenül termelőtől történő beszerzés (átvétel más felvásárlótól+import) aránya, ami a tartós felvásárlói szerződési kapcsolatok lazulására utal.

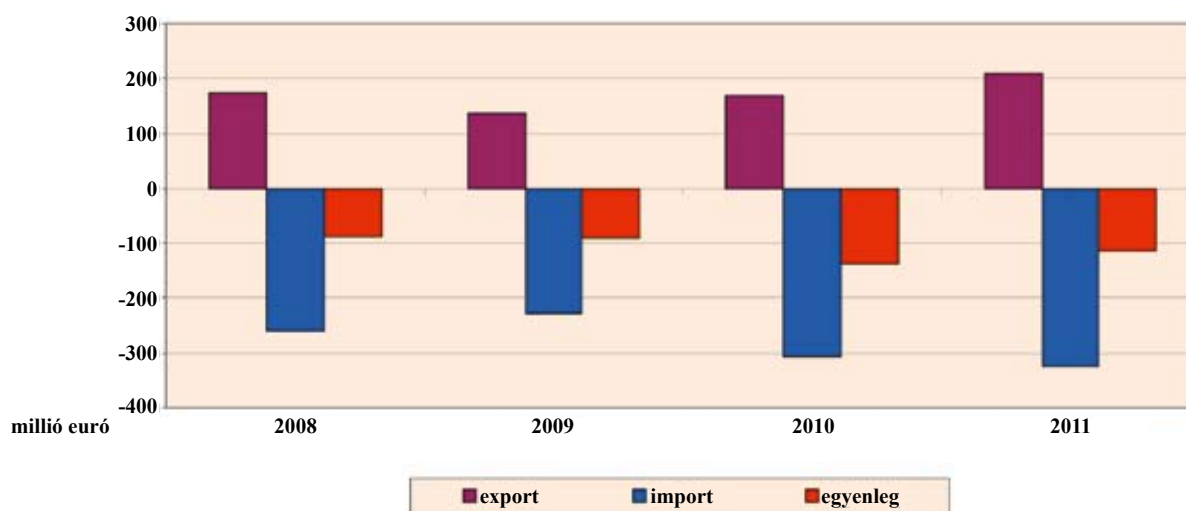
A feldolgozásra rendelkezésre álló tejmennyiség csökkenésének ütemétől kevésbé mérséklődött a három legfontosabb termékcsoporthoz, a fogyasztói tej, a sajt és túró, valamint a savanyított tejtermékek termelése, illetve belföldi értékesítése, de a tej kivételével – nyilván árualap csökkenés okán – a kivitel is csökkent.

Termelés és értékesítés a főbb termékcsoporthozban (tonna)			
	termelés	belf. ért.	export
fogyasztói tej			
2010	332 158	288 314	39 591
2011	311 462	270 254	45 107
változás %	94	94	114
sajt és túró			
2010	76 111	58 094	15 472
2011	73 164	54 626	13 473
változás %	96	94	87
savanyított tejtermékek			
2010	154 936	145 602	14 173
2011	146 882	135 872	10 913
változás %	95	95	77

Forrás:
Tej Terméktanács

KIVITEL, BEHOZATAL

A tej és tejtermékek külkereskedelmének alakulása

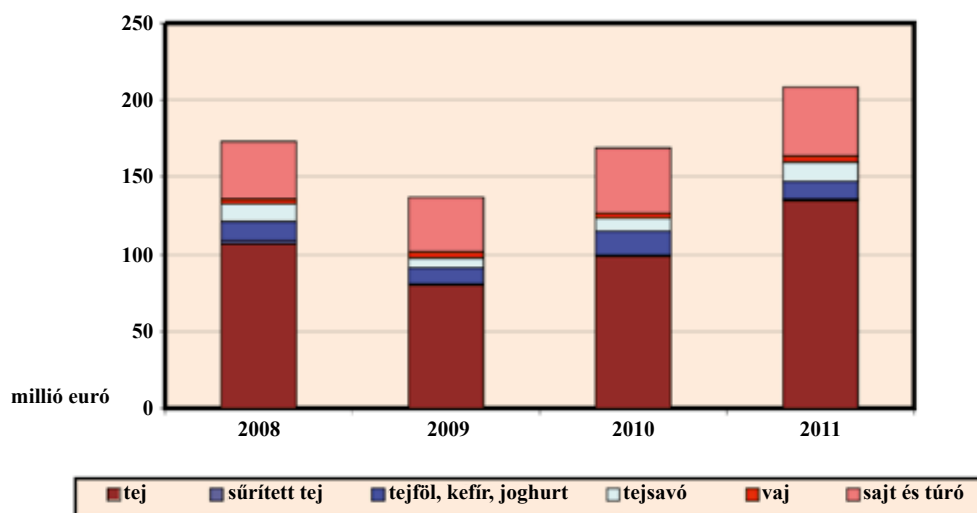
Forrás: KSH

Elméletileg – és persze a gyakorlatban is sokszor – az árfolyam-növekedésnek, a Ft gyengülésnek ösztönöznie kellene az exportot, korlátoznia az importot.

A tej- és tejtermék piacon azonban más okok is szerepet kapnak abban, hogy a folyamatok nem kizárólag eszerint zajlanak.

TAGI TÁJÉKOZTATÓ

A tej és tejtermék kivitele

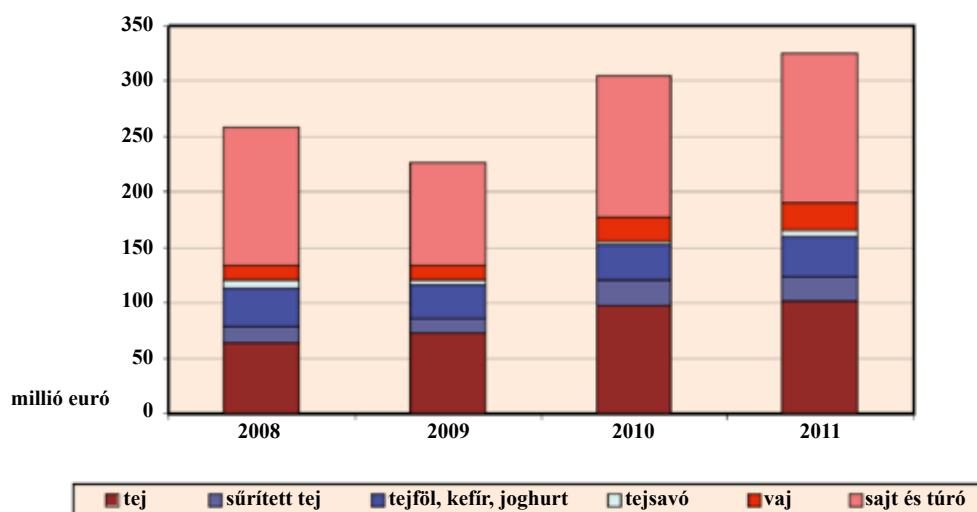

Forrás: KSH

2011. év **kivitelében** a (nyers)tej arányában és mennyiségében is növekedett, ezt döntően áremelkedés vezérelte. A tejexportot részben a termelők és a feldolgo-

zók közvetlenül, részben közvetítő felvásárlók bonyolították.

A tej és tejtermékek behozatala

Forrás: KSH

A felvásárlás 3 éve tartó csökkenése, az import belső arányai azt jelzik, hogy a belföldi értékesítés csökkenése miatt kieső árualapot a behozatal pótolta és pótolja. Szinte minden árucsoportban növekszik a behozott áruk volumene.

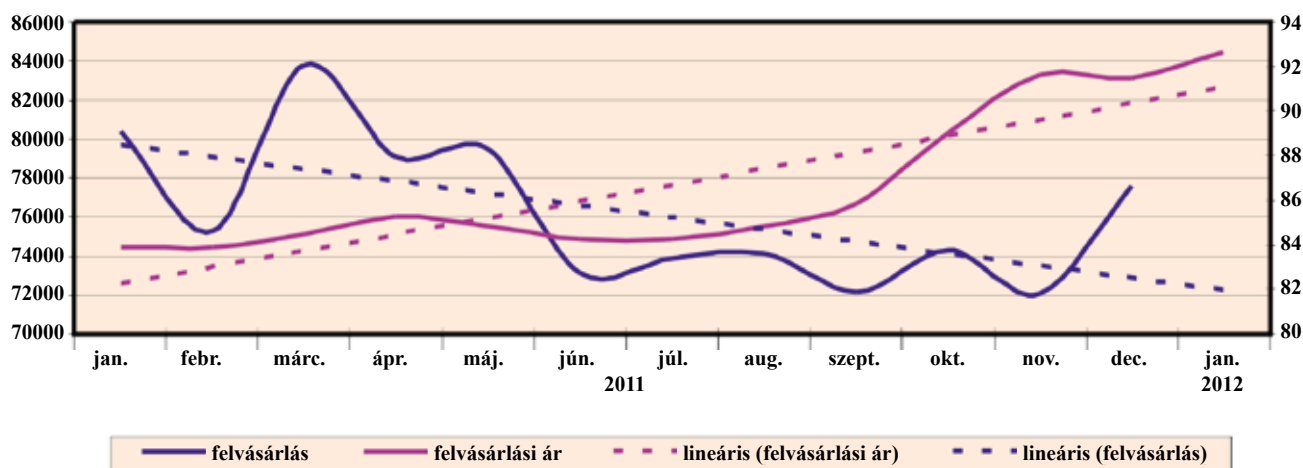
A fogyasztói árnövekedés – amely adott helyzetben megteremthetné a kereslet-kínálati egyensúlyt – termé-

kenként erősen differenciáltan alakult, általában elmaradt más élelmiszerekétől. Ez azért lehetséges, mert a tej – esetleg egyéb tejtermékek – kereskedelmi árképzése egy folyamatos fogyasztásösztönző általános kereskedelmi akció kiemelt eszköze. Az importtermékek, valamint a kereskedelmi márkák „árrésviselő képessége” teszi lehetővé ezen tendencia fennmaradását.

TAGI TÁJÉKOZTATÓ

AZ ÁRAK ALAKULÁSA

A felvásárlás és a felvásárlási ár alakulása

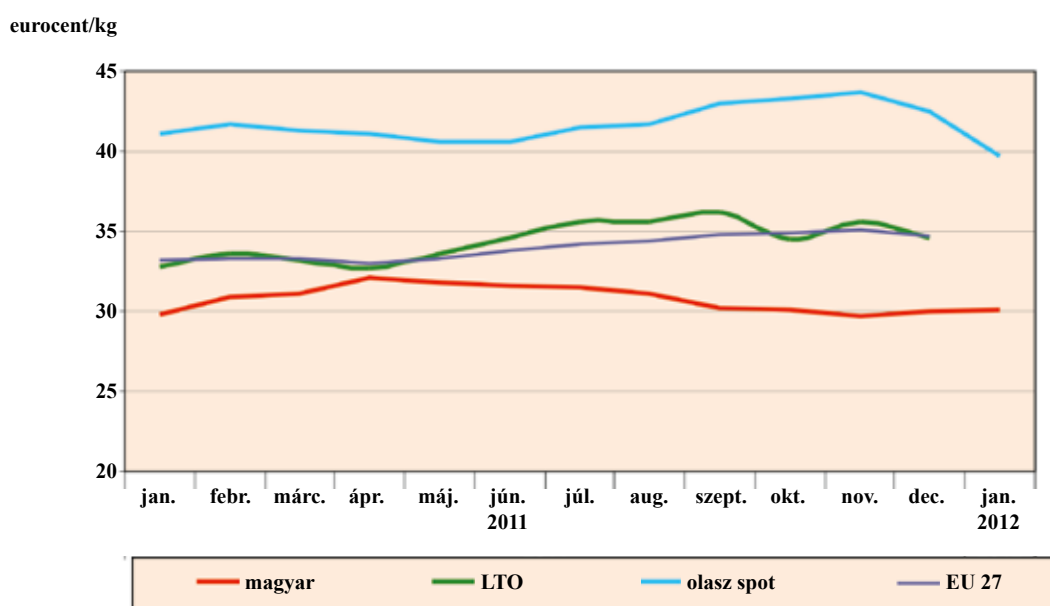
Forrás: AKI, Tej Terméktanács

Az év során a felvásárlási árak – trendjében a termés-változással ellentétben – folyamatosan, és szinte fokozatosan emelkedtek, az éves felvásárlási ár 20%-kal haladta meg az előző évit.

Az árak alakulására nemcsak belföldi, hanem nemzetközi folyamatok is hatással vannak. Az európai kereslet-kínálat, azt lekövető főbb piaci árak alakulásának

trendje mellett a forintárat az euró/Ft árfolyamának alakulása is befolyásolja. Reálisabb képet kaphatunk, ha az uniós árak mellett a magyar árakat is euróban szerepeltetjük (megjegyezzük, hogy az árak nem feltétlen azonos beltartalmi értékre vonatkoznak, az arányok és tendenciák bemutatására azonban alkalmasak).

Az árak nemzetközi összehasonlítása

Forrás: circa.europa.eu, milkprices.nl, vr.cancom.it

A felvásárlási, az átadási, illetve a fogyasztói árak alakulásának egymáshoz viszonyított aránya a termelő, a feldolgozó és a fogyasztó viszonyának alakulása

mellett egy további szereplő, a késztermék-forgalmazó pozícióját is érzékelteti.

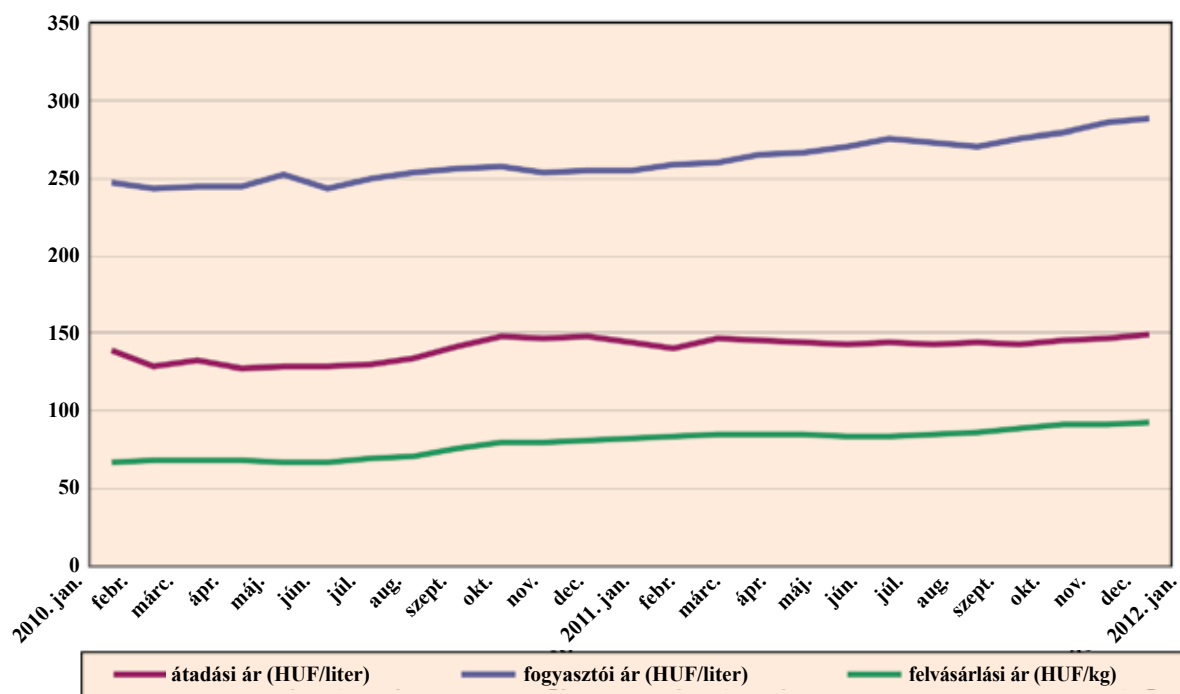

TEJ TERMÉKTANÁCS

TAGI TÁJÉKOZTATÓ

A tej felvásárlási ára, a 2,8 %-os UHT tej átadási és fogyasztói ára

Forrás:AKI

Az átadási és fogyasztói ár közötti különbség növekedése egyértelműen a forgalmazók árresének növekedé-

sét jelzi, ezt a piaci szereplőknél, ezen belül kiemelten a fogyasztóknál folyamatosan tudatosítani szükséges.

TEJÁGAZATI HÍREK

1.) A Tanács 2012. február 28-án elfogadta azt a tejpiacra vonatkozó rendeletet („milk package”), amelynek elsődleges célja, hogy javítsa az EU tej szektor működését.

A tejágazat és a tejtermékek szerződéses viszonyára vonatkozó rendelkezések elsősorban arra a mély válságra születtek válaszul, amely a tejágazatot 2008-ban és 2009-ben érintette. A mostani lépések már a tejkvóta rendszer 2015-től történő eltörlését is szem előtt tartva kerültek meghatározásra.

A csomag lehetővé teszi a termelői szervezetek számára, hogy a nyers tej árakról tárgyaljanak a termelők nevében anélkül, hogy versenyjogot sértenének. A tagállamok továbbra is maguk dönthetnek arról, hogy alkalmazzák-e ezeket a szerződéses kapcsolatokat. Amennyiben a tagállamok az alkalmazás mellett döntenek, a szerződéseknek tartalmazniuk kell az árat, a fizetési határidőt és a tej

begyűjtésére, szállítására vonatkozó megállapodásokat. A tagállamok a szerződéses felvásárlási árak érvényességét féléves időtartamra rögzíthetik. A rendelkezés hatálya 2020 júniusáig tart.

2.) 2012. április 20-22. között első alkalommal látogathatjuk az I. Sajt és Jazz Napok rendezvény kiállítóit és programjait a Budai Vár Savoyai Teraszán. A javarészt sajt-készítőket felvonultató esemény több mint száz kiállítója között jelen lesznek borászok, pálinkafőzők, méz- és lekvárkészítők, húskészítménygyártók, valamint kézművesek. A rendezvény fővédnöke Dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter.

3.) 2012. januárban megkezdődött a területalapú támogatások második részletének kifizetése, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal mintegy 142 milliárd forintnyi területalapú támogatást fizet ki a gazdálkodóknak. A tej ágazatban folytatódik a 2010 óta elérhető különleges

TEJ TERMÉKTANÁCS

TAGI TÁJÉKOZTATÓ

tejtámogatás, aminek feltételeiről a 18/2012. (III. 6.) VM rendeletről lehet tájékozódni.

4.) A Vidékfejlesztési Minisztérium társadalmi vita után véglegesítette a 2020-ig szóló Nemzeti Vidékstratégiát. A mezőgazdaság és vidékfejlesztés minden területére kiterjedő Darányi Ignác Terv, a Nemzeti Vidékstratégia végrehajtásának keretprogramja.

A Darányi Ignác Terv végrehajtáshoz szükséges forrást a nemzeti költségvetés és az Európai Unió támogatásai biztosítják, 2013 végéig mintegy 300 milliárd forintból.

5.) Több mint 12 milliárd forintot utal június 30-ig közel 18 ezer gazdálkodónak különböző, 2011. évi termeléshez kötött és termeléstől elválasztott nemzeti kiegészítő támogatásra a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal.

Február közepétől 12 ezer ügyfél összesen közel 10 milliárd forintot várhat a tej, a hízottbikartartás, a külterjes szarvasmarha, valamint a kedvezőtlen adottságú területeken nyújtandó anyajuh támogatás jogcímeiken, míg ezzel párhuzamosan 2,3 milliárd forint jut az anyajuhtartás kiegészítő és csekély összegű támogatásaira.

6.) A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal tájékoztatása szerint EU Élelmiszersegély Program keretében az MVH-val szerződött segélyszervezetek márciusban kezdték meg a 2012-es Programhoz kapcsolódó élelmiszerek eljuttatását a rászorulóknak részére. Idén visz-

szatérnek a programba a tejtermékek, így a rászorulóknak ismét kaphatnak többek között jól eltartható UHT tejet is. Az élelmiszereket előállító vállalkozásokat az MVH közbeszerzés útján választotta ki, a 2012-es I. forduló nyertes feldolgozói befejezték az élelmiszerek beszállítását, így több mint ezer tonna, hűtést nem igénylő élelmiszer került a segélyszervezetek raktáraiba. A laboratóriumi minőségi ellenőrzéseken az élelmiszereket megfelelőnek találták, ezért az osztások megkezdését engedélyezte az MVH.

7.) A kormány döntött a Magyar Fejlesztési Bank (MFB) Agrár Forgóeszköz Hitel kibővítéséről, kezdeményezte a forgóeszköz hitelprogram kiterjesztését a tenyészállat vásárlásra is. A gazdálkodók eddig csak a forgóeszköznek minősülő állatok (növevény-, hízó-, egyéb állat) beszerzésére kérhették MFB Agrár Forgóeszköz Hitelt, ezentúl a tenyészállatok vásárlására is igényelhetik ezt a forrást.

A kormány még 2011 áprilisában döntött a piacinál kedvezőbb kamatozású hitel elindításáról. A 15 milliárd forintos keretből tízmilliárdot az állattenyésztési ágazat szereplői igényelhetnek, a fennmaradó ötmilliárd forint a növénytermesztésből, kertészetből élő gazdáknak vár.

A termelők és a tenyésztők 1-50 millió forint között, a termeltetők 250 millió forintig vehetik igénybe a kedvező kamatozású hitelt. A futamidő három év, egyéves türelmi idővel.

Az MFB forrásbiztosítása mellett zajló hitelprogramban a hitelfelvételhez önerő nem szükséges.

JOGSZABÁLYOK

A 2012. évi óvoda-, iskolatej program szabályozásáról szóló 116/2011. (XII. 14.) VM rendelet

Az intézkedés célja az önkormányzatok, központi költségvetési szervek, alapítványok, egyházak, magánszemélyek és a közoktatási intézmények egyéb fenntartói által az óvodások, az általános iskolások, illetve a szak- és középiskolai tanulók tejjel és/vagy tejtermékkel történő ellátása. Támogatás vehető igénybe a 2012. január 1-je és 2012. december 31-e közötti időszakban az iskolatejjel történő ellátás céljából. A támogatást a termékek szállításáról szóló szerződésnek megfelelően a közokta-

tási intézmény fenntartója, vagy a termék szállítója igényelheti.

Az állatlétszámhoz kötött támogatási jogosultságról szóló 82/2005. (IX. 15.) FVM rendelet, valamint az állatlétszámhoz kötött támogatási jogosultság országos tartalékból való igénylésének feltételeiről szóló 30/2006. (IV. 12.) FVM rendelet módosításáról szóló 117/2011. (XII. 15.) VM rendelet

A módosító rendelet korszerűsíti és szövegszerűen megváltoztatja mindkét rendeletet, hozzáigazítva az eredeti rendeletek megjelenése óta meghozott miniszteri és európai uniós jogszabályokhoz. A jogszabály a támogatási jogosultság átruházására és bérbeadására, az országos

TEJ TERMÉKTANÁCS

TAGI TÁJÉKOZTATÓ

és egyéni támogatás felső határára vonatkozó rendelkezéseket is összhangba hozza a 1121/2009/EK bizottsági rendeletben foglaltakkal, valamint rendelkezik az állatlétszámhoz kötött támogatási jogosultság országos tartalék – az igények kielégítését követően fennmaradó részének – felosztásáról.

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás (SAPS), valamint az ahhoz kapcsolódó kiegészítő nemzeti támogatások (top up) 2011. évi igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 25/2011. (IV. 7.) VM rendelet alapján nyújtható kiegészítő nemzeti támogatások jogcímeihez kapcsolódó támogatási összegekről szóló 132/2011. (XII. 22.) VM rendelet

A rendelet szerint a hízottbikartartás támogatása történelmi bázis jogosultságonként, illetve kiegészítő történelmi bázis jogosultságonként legfeljebb 43 200 Ft támogatás vehető igénybe. A tejtámogatás történelmi bázisjogosultságonként legfeljebb 4 Ft-ot érhet el. Az anyatehéntartás termeléshez kötött támogatása egyedenként legfeljebb 47 200 Ft. Az extenzifikációs szarvasmarhatartás támogatása történelmi bázis jogosultságonként legfeljebb 16 000 Ft lehet. A támogatási keretek túllépése esetén az igényelt támogatás összege – az érintett mezőgazdasági termelőnél a túllépés mértékével megegyezően – arányos visszaosztás alkalmazásával csökkentésre kerül. Hatályát veszti az anyatehén termeléstől elválasztott támogatására vonatkozó rendelkezés, valamint a 37/2010. (XII. 14.) VM rendelet.

A fertőző szivacsos agyvelőbántalmak megelőzéséről, az ellenük való védekezésről, illetve leküzdésükről szóló 179/2009. (XII. 29.) FVM rendelet módosításáról szóló 142/2011. (XII. 23.) VM rendelet

A rendelet egyrészt pontosítja és szövegszerűen aktualizálja az eredeti rendeletet, másrészt - többek között - elrendeli, hogy az MgSzH a rendes vágással levágott szarvasmarhák esetén, az állatokban előforduló fertőzések felderítésére érdekében monitoring rendszert működtessen. Kiegészül az eredeti rendeletet egy az állattartóra vonatkozó, a monitoring vizsgálat elvégzése céljából bevezetett jelentési kötelezettséggel is.

A tejtermelőket sújtó különleges hátrányok kezeléséhez kapcsolódó, 2012. évi különleges támogatás igénybevételének szabályairól szóló 18/2012. (III. 6.) VM rendelet

A támogatás alapja a 2011/2012. kvótaévben értékesített

tejmennyiség. A különleges tejtámogatásról szóló kérelmeket 2012. május 15-éig kell benyújtani. A kérelmező abban az esetben jogosult a támogatásra, ha a kérelmében szereplő értékesített tej vonatkozásában az állatok tenyészetének állattartójaként szerepel a szarvasmarha ENAR rendelet szerinti nyilvántartásban, gazdasági szempontból sérülékeny területen vagy környezeti szempontból érzékeny területen helyezkedik el, a kérelem benyújtásának időpontjában megfelel a tejkvóta-rendelet szerinti tejtermelő fogalmának és egységes területalapú támogatási kérelmet nyújtott be, és rendelkezik minimum 1 ha SAPS támogatásra jogosult területtel 2012-ben.

A húsmarha és a juh ágazatokban nyújtott kérődző szerkezetátalakítási nemzeti program Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott különleges támogatásának igénybevételéhez kapcsolódó feltételek megállapításáról szóló 22/2012. (III. 9.) VM rendelet

A programban az a termelő vehet részt az öt megillető referencia-állatlétszám mértékéig (húsmarhánál a 2010. július 1. és 2011. június 30. között tartott állatlétszám), aki 2012. május 15-ig részvételi szándékáról az egységes kérelemben nyilatkozik. A programban a termelőt termelési kötelezettség nem terheli, ugyanakkor a programba bejelentkező gazdálkodónak teljesíteniük kell egyes vállalásokat (beruházás, továbbképzés, foglalkoztatás). A támogatási időszak: 2012. január 1-től – 2013. december 31-ig tart. A támogatás egységnyi összege jogosultság típusonként (a rendeletben részletezett arányszámok figyelembe vételével) a jóváhagyott jogosultságok darabszámának függvényében kerül meghatározásra.

A közösségi agrár- és bormarketinggel kapcsolatos állami feladatok ellátásáról szóló 1498/2011. (XII. 27.) Korm. határozat

A Kormány határozata értelmében a közösségi agrár- és bormarketing tevékenységgel kapcsolatos feladatokat az Agrármarketing Centrum helyett a Magyar Turizmus Zrt. látja el. A közösségi agrár- és bormarketinggel kapcsolatos szakmai felügyeletet továbbra is a vidékfejlesztési miniszter látja el.

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról szóló 22/2012. (II. 29.) Korm. rendelet

Nevet váltott 2012. március 15-én a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal. Az MgSzH-ba beleolvad a korábban külön szervezetként működő Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal. Az új intézmény neve Nemzeti

TEJ TERMÉKTANÁCS

TAGI TÁJÉKOZTATÓ

Élelmiszer-biztonsági Hivatal (NÉBIH). A megyei kormányhivatalok mezőgazdasági szakigazgatási szervei a NÉBIH szakmai irányításával végzik feladataikat.

A tejkvóta-szabályzatról és a tejkvóta intézkedés kapcsán használatos nyomtatványok rendszeresítéséről szóló 177/2011. (XII. 19.) számú MVH Közlemény

A tejkvóta-szabályzat bemutatja a tehéntej termelés és értékesítés kereteit meghatározó kvótarendszer jellegzetességeit, összefoglalva a hazai és uniós jogszabályok vonatkozó rendelkezéseit, bemutatja a gyakorlatban való alkalmazásukat, illetve segít azok értelmezésében. A szabályzat a kvótarendszerről szóló rendelet hatálya alá tartozó tejtermelők, kvótatulajdonosokra, valamint felvásárlást végzőkre nézve kötelező érvényű. A kvótaszabályzat ezen felül tartalmazza a tej termék-pálya szereplőinek a vonatkozó jogszabályokban meghatározott jogait és kötelezettségeit, továbbá ismerteti a jogok és kötelezettségek érvényesítésének rendjét.

A 2012. évi óvoda-, iskolatej program szabályozásáról szóló 116/2011. (XII. 14.) VM rendelet szerint benyújtandó formanyomtatványokról szóló 181/2011. (XII. 22.) számú MVH közlemény

A 2012. évi óvoda-, iskolatej program szabályozásáról szóló VM rendelet alapján adható támogatás igénybevételének részletes rendjét határozza meg, beleértve a támogatás igényléséhez kapcsolódó formanyomtatványokat is. Támogatást olyan kérelmező igényelhet, amely rendelkezik az MVH jóváhagyásával. A jóváhagyással nem rendelkező kérelmezőnek a közlemény mellékletében közzétett jóváhagyási kérelem főlapot kell benyújtania.

Az állattartó telepek korszerűsítéséhez nyújtandó támogatás kifizetésének igényléséről szóló 12/2012 (I. 20.) számú MVH Közlemény

A közlemény tartalmazza a kifizetés igénylésének feltételeit, továbbá a kifizetési kérelem benyújtásának helyére, módjára, a támogatás mértékére, a kérelem MVH általi elbírálására és a támogatás kifizetésére vonatkozó részletes előírásokat.

Az intervenciós sovány tejpor tárolásában való részvételről szóló 33/2012. (III. 01.) számú MVH közlemény

Az MVH intervenció keretében felvásárolja a számára felajánlott, a 1272/2009/EK rendeletben meghatározott követelményeknek megfelelő sovány tejport. A felv-

sárolt áru elhelyezését az MVH a raktározóval kötött tárolási szerződésnek megfelelően részére rendelkezésre bocsátott raktárakban biztosítja. A közlemény tartalmazza a felajánlás és raktározás feltételeire, a tárolási díjakra, az ellenőrzésekre és a felajánlás benyújtására vonatkozó rendelkezéseket.

Az intervenciós vaj tárolásában való részvételről szóló 34/2012 (III. 01.) számú MVH Közlemény

Az MVH intervenció keretében felvásárolja a számára felajánlott, a 1272/2009/EK rendeletben meghatározott követelményeknek megfelelő vajat. A felvásárolt áru elhelyezését az MVH a raktározóval kötött tárolási szerződésnek megfelelően részére rendelkezésre bocsátott raktárakban biztosítja. A közlemény tartalmazza az intervenciós vaj tárolására, a felajánlás és raktározás feltételeire, az ellenőrzésekre, a tárolási díjra és a felajánlás benyújtására vonatkozó egyes feltételeket.

A vaj magántárolási támogatásáról szóló 35/2012. (III. 01.) számú MVH közlemény

A közleményben a támogatás igénybevételének feltételeire, a támogatás kérelmezőjére, a támogatási kérelemre, a magántárolási időszakra, a támogatás mértékére, a támogatás kifizetési kérelem benyújtására és a magántárolásba bevonható vajra vonatkozó feltételek találhatók.

A Bizottság 2011/898/EK és 2011/899/EK számú végrehajtási határozata (2011. december 21.) az egyes román és bolgár tejfeldolgozó létesítményekben feldolgozott, nem megfelelő nyers tej, valamint az ilyen létesítmények szerkezeti követelményeinek vonatkozásában a 852/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben megállapított átmeneti intézkedésekről szóló 2009/852/EK és 2009/861/EK határozatok módosításáról

Bulgáriában és Romániában a tejágazat még mindig nem felel meg a 853/2004/EK rendeletben meghatározott egyes EU-s, a nyers tejjre és a tejtermékekre vonatkozó higiéniai követelményeknek. A jelenlegi helyzetet figyelembe véve, illetve annak érdekében, hogy alá ne ássák a román és bolgár hatóságok eddigi erőfeszítéseit, az EU Bizottságnak indokolt volt egyes átmeneti könnyítő rendelkezések és intézkedések lehetőségét meghosszabbítani. A két tagállamnak rendszeres jelentéseket kell benyújtania a Bizottságnak arról, milyen előrehaladást ért el az 853/2004/EK rendelet követelményeinek való teljes megfelelés tekintetében.